

ULOGA MDC-a U INFORMATIZACIJI MUZEJA

DENIS BUČAR

Muzejski dokumentacijski centar

Muzejski dokumentacijski centar (MDC) kao središnja dokumentacijska, informacijska i komunikacijska ustanova hrvatske mreže muzeja i koordinator rada Sustava muzeja Republike Hrvatske radi na stalnom prikupljanju, očuvanju i širenju znanja o povijesti i suvremenom djelovanju muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj. Takva uloga MDC-a, među ostalim, uključuje neprekidno skupljanje, pohranu i slanje podataka o muzejskim ustanovama, unapređenje muzejske struke redovitim organiziranjem programa stručnog usavršavanja muzejskih djelatnika, omogućivanje korisnicima slobodnog pristupa informacijama i građi o muzejima te informatizaciju i primjenu novih tehnologija u području muzejske djelatnosti.¹

Još od osamdesetih godina prošlog stoljeća, ponegdje i uz početne poteškoće u uvjeravanju muzejskih ustanova u važnost takvog smjera, MDC je nastojao provoditi spomenute zadaće u cilju opće informatizacije muzeja u okviru projekta *Informatizacija muzejske djelatnosti u Republici Hrvatskoj*. Projekt su činila

tri važna dijela: udaljeno sigurnosno pohranjivanje podataka Sustava muzeja Republike Hrvatske koje se i danas provodi, osmišljavanje do kraja neostvarenoga Muzejsko-galerijskog informacijskog sustava, na koji se poslije nadovezalo uvođenje i ugradnja muzejskoga informacijsko-dokumentacijskog programskog paketa M++, te izrada prvih mrežnih stranica hrvatskih muzeja (*Muzeji Hrvatske na Internetu*). Svaki od tih segmenata bitan je dio rada i rasta suvremenog MDC-a.

UDALJENO SIGURNOSNO POHRANJIVANJE PODATAKA SUSTAVA MUZEJA REPUBLIKE HRVATSKE

U sklopu spomenutog projekta informatizacije muzejske djelatnosti, koji i danas koordinira MDC, u razdoblju od 2010. do 2012. godine u suradnji sa Sveučilišnim računskim centrom (SRCE) izgrađen je sustav udaljenoga sigurnosnog pohranjivanja baza podataka Sustava muzeja Republike Hrvatske.

Do tada zaštita podataka nije bila sustavno organizirana ni centralizirana te se provodila sporadično, što znači da podaci po pravilu nisu bili adekvatno zaštićeni od eventualnoga gubitka odnosno uništenja. Kako bi se osigurala njihova zaštita, bilo je potrebno osmisliti i implementirati sustav koji će kopirati lokalnu bazu podataka muzeja te sigurnosnu kopiju pohraniti na udaljeno središnje mjesto, čime će se zajamčiti trajna dostupnost sigurnosne kopije.²

¹ *O MDC-u*. // Muzejski dokumentacijski centar. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/mdc/o-nama/mdc-danas/o-mdc-u/> (pristupljeno 15. ožujka 2017.).

² Živčec, Doroteja. Pregled stanja sigurnosnih kopija podataka Sustava muzeja RH za razdoblje 2010. – 2013. // *Informatica Museologica* 44, 1/4

Prva distribucija klijentske podrške obavljala se u razdoblju od 2010. do 2012. godine u kojemu je softverski paket postavljen u 137 muzejskih ustanova, a izvršili su je djelatnici MDC-a tijekom prvoga službenog posjeta svakomu muzeju (tablice 1, 2 i 3).

U instalacijskom paketu nalazi se programska podrška koja izrađuje sigurnosne kopije lokalnih baza podataka i izvršava prijenos, odnosno sigurnosno pohranjivanje kopija u SRCE-u. Sama sigurnosna pohrana baza podataka izvršava se ručnim ili automatskim pokretanjem sustava za pohranu, ovisno o tehničkim mogućnostima svake pojedine ustanove. Podatci se pohranjuju kao sigurnosna kopija lokalno, u samoj ustanovi (ovo se može isključiti ovisno o definiranim postavkama i dogovoru s ustanovom), i na udaljeno središnje mjesto (server u SRCE-u).

Cilj je projekta osvijestiti djelatnike muzejskih ustanova da postoji potreba za redovnom primjerenom zaštitom podataka koji se danas stvaraju velikom brzinom i da je nužno omogućiti njihovu što jednostavniju i bržu pohranu na sigurno mjesto. Godine 2016. računalni je program nadograđen i u planu je nadogradnja i njegovo postavljanje u sve muzejske ustanove koje se njime koriste. U novu nadogradnju bit će uključeno i novo sučelje za pristup sigurnosnim kopijama koje će korisnicima uvelike olakšati povrat podataka u slučaju bilo kakvoga gubitka te automatsko i ručno stvaranje izvještaja o izvršenim sigurnosnim kopijama kako bi se lakše uočili problemi u svakodnevnom radu te što brže ispravile pogreške.

Takav sustav iznimno je važan za muzeje u Hrvatskoj jer osigurava dostupnost

podataka (sigurnosne kopije) u slučaju gubitka ili bilo kakvog kvara lokalnog sustava u muzejima. Sustav sigurnosnih kopija ostvaren je u prostorima i s pomoću infrastrukturnih resursa SRCE-a koje se ujedno brine i za održavanje.

Tablica 1. Ugradnja sustava sigurnosnih kopija 2010. godine

Ugradnja	
1.	Vojni muzej MORH-a, Zagreb
2.	MDC, Zagreb
3.	Moderna galerija, Zagreb
4.	Kabinet grafike HAZU, Zagreb
5.	Gliptoteka HAZU, Zagreb
6.	Muzej Prigorja, Sesvete
7.	Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb
8.	Hrvatski povijesni muzej, Zagreb
9.	Hrvatski željeznički muzej, Zagreb
10.	Hrvatski športski muzej, Zagreb
11.	Tiflološki muzej, Zagreb
12.	MSU – Arhiv <i>Tošo Dabac</i> , Zagreb
13.	Etnografski muzej, Zagreb
14.	Muzej Turopolja, Velika Gorica
15.	Gradski muzej Križevci, Križevci
16.	Gradski muzej Čazma, Čazma
17.	MHZ – Dvor <i>Veliki Tabor</i> , Desinić
18.	MHZ – Muzej neandertalaca, Krapina
19.	Galerija grada Krapine, Krapina
20.	Gradski muzej Karlovac, Karlovac
21.	Zavičajni muzej Ozalj, Ozalj
22.	MHZ – Muzej <i>Staro selo</i> Kumrovec, Kumrovec
23.	Muzej Sv. Ivan Zelina, Sv. Ivan Zelina
24.	Zavičajni muzej Varaždinske toplice, Varaždinske toplice
25.	Gradski muzej Varaždin, Varaždin
26.	Narodni muzej Zadar, Zadar
27.	Muzej antičkog stakla, Zadar
28.	Zavičajni muzej Biograd, Biograd
29.	Zavičajni muzej Benkovac
30.	Spomen-područje Jasenovac, Jasenovac

(2013), str. 205. Dostupno i na: <http://hrcak.srce.hr/174270>.

31.	Galerija <i>Prica</i> , Samobor
32.	Muzej grada Pakraca, Pakrac
33.	Gradski muzej Sisak, Sisak
34.	Gradska galerija <i>Striegl</i> , Sisak
35.	Muzej Moslavine, Kutina
36.	Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod Galerija umjetnina grada Slavonskog
37.	Broda, Slavonski Brod
38.	Gradski muzej Požega, Požega
39.	Zavičajni muzej Našice, Našice
40.	Gradski muzej Vinkovci, Vinkovci
41.	Muzej grada Crikvenice, Crikvenica Narodni muzej i galerija Novi Vinodolski,
42.	Novi Vinodolski
43.	Gradski muzej Senj, Senj
44.	Hrvatski muzej turizma, Opatija Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog
45.	primorja, Rijeka
46.	Prirodoslovni muzej, Rijeka
47.	POU Galerija <i>Galženica</i> , Velika Gorica
48.	Galerija <i>Stari grad</i> , Đurđevac Gradski muzej Nova Gradiška, Nova
49.	Gradiška
50.	Galerija <i>Krsto Hegedušić</i> , Petrinja
51.	Etnografski muzej Istre, Pazin
52.	Muzej grada Pazina, Pazin
53.	Zavičajni muzej Buzet, Buzet
54.	Muzej Gacke, Otočac
55.	Muzej Like, Gospić MHZ – Galerija Antuna Augustinčića,
56.	Klanjec MHZ – Muzej seljačkih buna, Gornja
57.	Stubica
58.	Muzej Međimurja, Čakovec

Odbili	
1.	Hrvatski muzej naivne umjetnosti, Zagreb
2.	Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb
3.	HT muzej, Zagreb Muzej moderne i suvremene umjetnosti,
4.	Rijeka
5.	Muzej grada Rijeke, Rijeka

**Tablica 2. Ugradnja sustava sigurnosnih kopija
2011. godine**

Ugradnja	
1.	Muzej Brdovec, Brdovec
2.	Muzej <i>Matija Skurjeni</i> , Zaprešić
3.	Gradski muzej Virovitica, Virovitica
4.	Zavičajni muzej Slatina, Slatina
5.	Muzej Valpovštine, Valpovo
6.	Muzej Slavonije, Osijek
7.	Arheološki muzej, Osijek
8.	Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
9.	Dvor <i>Trakošćan</i> , Trakošćan
10.	Zavičajni muzej Stjepana Grubera, Županja
11.	Arheološki muzej Istre, Pula
12.	Povijesni muzej Istre, Pula
13.	Zbirka umjetnina grada Pule, Pula
14.	Muzej suvremene umjetnosti Istre, Pula
15.	JU Nacionalni park <i>Brijuni</i> , Brijuni
16.	Gradski muzej Novalja, Novalja
17.	Galerija <i>Klovičevi dvori</i> , Zagreb
18.	Arheološki muzej Zadar, Zadar
19.	Narodni muzej Labin, Labin
20.	Lošinjski muzej, Lošinj
21.	Arheološka zbirka Osor, Osor
22.	Creski muzej, Cres
23.	Zavičajni muzej Ogulin, Ogulin
24.	Muzej grada Umaga, Umag
25.	Muzej/Museo Lapidarium, Novigrad
26.	Etnografski muzej Buje, Buje
27.	Zavičajni muzej Poreštine, Poreč
28.	Zavičajni muzej grada Rovinja, Rovinj
29.	Gradski muzej Vukovar, Vukovar
30.	Muzej grada Iloka, Ilok
31.	Muzej <i>Marton</i> , Zagreb
32.	Gradski lapidarij Rab, Rab
33.	Kuća <i>Bukovac</i> , Cavtat
34.	Zbirka Baltazara Bogišića HAZU, Cavtat
35.	Zavičajni muzej Konavala, Čilipi Umjetnička galerija Dubrovnik,
36.	Dubrovnik
37.	Kulturno-povijesni muzej, Dubrovnik

38.	Arheološki muzej, Dubrovnik
39.	Pomorski muzej, Dubrovnik
40.	Etnografski muzej <i>Rupe</i> , Dubrovnik
41.	Muzej suvremene povijesti, Dubrovnik
42.	Muzejske zbirke Centra za kulturu Vela Luka, Vela Luka
43.	Gradski muzej Korčula, Korčula
44.	Pomorski muzej Orebić, Orebić
45.	Arheološki muzej Naron, Vid
46.	Ornitološka zbirka, Metković
47.	Zavičajni muzej Imotski, Imotski
48.	Strossmayerova galerija HAZU, Zagreb
49.	<i>Muzej Mimara</i> , Zagreb
50.	Muzej grada Zagreba, Zagreb
51.	Muzej grada Trogira, Trogir
52.	Gradski muzej Omiš, Omiš
53.	Muzej grada Splita, Split
54.	Hrvatski pomorski muzej, Split
55.	Galerija umjetnina, Split
56.	Etnografski muzej, Split
57.	Arheološki muzej, Split
58.	Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split
59.	Prirodoslovni muzej i ZOO, Split
60.	Muzej grada Kaštela, Kaštel-Lukšić

Odbili	
1.	Muzejsko-memorijalni centar <i>Dražen Petrović</i> , Zagreb

Tablica 3. Ugradnja sustava sigurnosnih kopija 2012. godine

Ugradnja	
1.	Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb
2.	Tehnički muzej, Zagreb
3.	Spomen-muzej Josipa Jurja Strossmayera, Đakovo
4.	Muzej grada Koprivnice, Koprivnica
5.	Kninski muzej, Knin
6.	Muzej Cetinske krajine, Sinj
7.	Muzej triljskog kraja, Trilj

8.	Gradski muzej Makarska, Makarska
9.	Gradska galerija Antuna Gojaka, Makarska
10.	Muzej Đakovštine, Đakovo
11.	Galerija naivne umjetnosti, Hlebine
12.	Muzej prehrane <i>Podravka</i> , Koprivnica

Ponovna ugradnja	
1.	Hrvatski povijesni muzej, Zagreb
2.	Galerija <i>Stari grad</i> , Đurđevac
3.	Muzeji Hrvatskog zagorja – Muzej krapinskih neandertalaca, Krapina
4.	Muzej Slavonije, Osijek
5.	Lošinjski muzej – Arheološka zbirka Osor

IDEJA I RAZVOJ MUZEJSKO-GALERIJSKOGA INFORMACIJSKOG SUSTAVA

Projekt informatizacije muzejske djelatnosti nastavio je dugogodišnje aktivnosti MDC-a u informatizaciji mreže hrvatskih muzeja. Godine 1980. MDC je započeo projekt *Osnove dokumentacije i klasifikacije muzejskih i galerijskih predmeta u SR Hrvatskoj* koji je sadržavao smjernice za sigurnosno pohranjivanje muzejske dokumentacije na mikrofilmove. Važnu sastavnicu prvotnog projekta činio je prijedlog Muzejsko-galerijskoga informacijskog sustava (MUGIS-a), koji je bio zamišljen kao *komunikacijska mreža za objedinjavanje i povezivanje informacijskih fondova muzeja, korisnika i ostalih potencijala u muzejskoj djelatnosti*³.

³ *Informatizacija muzeja*. // Muzejski dokumentacijski centar. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/mdc/koordinacija-mreze-muzeja/informatizacija-muzeja/radionice/> (pristupljeno 16. ožujka 2017.).

Nositelj projekta bio je MDC, a osmislila ga je interdisciplinarna radna skupina koju su činili muzeolozi i muzejski djelatnici, informatičari, knjižničari i stručnjaci za mikrofilmiranje. Prva faza MUGIS-a, koja je trajala od 1981. do 1983. godine, utvrdila je njegove temelje. Druga faza primjene ovoga dokumentacijskog sustava podrazumijevala je planirano uključivanje svakog muzeja u MUGIS.⁴

Osnovna zamisao MUGIS-a bila je da u budućnosti pruži muzejima i galerijama potpunu informacijsku povezanost i rješenja koje bi im služilo za obradu građe i vođenje muzejske dokumentacije. Probni dio projekta MDC je proveo u prvoj polovici 1983. godine u devet zagrebačkih muzejskih ustanova različitih profila, te u Gradskome muzeju Karlovac i Galeriji umjetnina u Splitu. Radna skupina stručnjaka dovršila je recenziju projekta 1985. godine, a projekt je nakon dopuna i ispravaka u potpunosti prihvaćen u listopadu 1986.⁵

Prilagodba cijelog sustava ovisila je o tadašnjoj tehnološkoj opremljenosti ustanova u Hrvatskoj koja nije bila primjerna. MDC je tijekom 1989. i 1990. godine od Grada Zagreba i države potraživao novčana sredstva za nabavu računalne opreme i programske podrške za zagrebačke i hrvatske muzeje, koja bi poslužila i za školovanje muzejskih stručnjaka u služenju računalima te za nabavu računalnog programa MODES (engl. *Museum Object Data Entry System*). Do-

bivenim sredstvima kupljeno je oko stotinu računala, školovano 120 muzejskih stručnjaka i nabavljeno prvih dvanaest licencijskih MODES-a.⁶

Provedba informatizacije nije bila moguća bez primjerene izobrazbe muzejskog kadra, pa je MDC u razdoblju od 1987. do 1992. godine organizirao dva semina- ra za muzejske stručnjake, na kojima su sudjelovali i predavači iz inozemstva, s temom *Informacijski i dokumentacijski sistemi u muzejskoj djelatnosti*. Isporučeno je 27 licencijskih MODES-a, od kojih je na kraju dvadeset postavljeno u zagrebačke muzeje, a još četiri izvan Zagreba. MDC je osim toga organizirao i četiri tečaja ukupnog trajanja od dvadeset sati na kojima je sudjelovalo 46 muzealaca, a usto i dodatne tečajeve operativnog sustava DOS.⁷

Počevši kao dobra ideja, početkom 1989. godine zamisao se takvoga jedinstvenog informacijskog sustava za muzeje postupno izmijenila jer muzealci u pojedinim muzejima nisu mogli čekati da se projekt razvije, pa su se okretali drugim rješenjima za svoje probleme, što je utjecalo na promjenu početne ideje zbog čega je projekt MUGIS s vremenom napušten, a muzeji danas sve više samostalno rješavaju problem vlastite informatizacije.

MUZEJSKI PROGRAMSKI PAKET M++ KAO SLJEDBENIK MUGIS-A

Sustavnija informatizacija hrvatskih muzeja započela je krajem devedesetih godina prošlog stoljeća kada je tvrtka Link2 predstavila prvu inačicu programa M++, koji se od 1997. godine neprekidno

⁴ Franulić, Markita. Uloga MDC-a u informatizaciji muzejske djelatnosti u Hrvatskoj. // *Informatica Museologica* 31, 1/2 (2000), str. 41. Dostupno i na: <http://hrcak.srce.hr/142911>.

⁵ Isto, str. 42.

⁶ Isto.

⁷ Isto, str. 43.

razvija i nadograđuje u skladu s potrebama muzejske zajednice. Sustavno provođenje informatizacije osiguralo je 2004. godine Ministarstvo kulture Republike Hrvatske nabavom programskog paketa M++ i njegovom ugradnjom u zainteresirane muzeje (tablice 4 i 5).

Ministarstvo kulture postavilo je MDC kao koordinatora i stručnog savjetnika u postupcima ugradnje, održavanja i praćenja obrade muzejske građe i muzejske dokumentacije. Rad u programu M++, koji je kao novo cjelovito informacijsko-dokumentacijsko rješenje za muzejske ustanove nastavio ideju započetu MUGIS-om, omogućio je ispunjenje zadaća informatizacije, odnosno uvođenje jedinstvenih normi u obavljanju muzejske djelatnosti, čime je postigao kvalitativno djelovanje hrvatskih muzeja.

Informatizacija mreže muzeja ostvaruje se na nekoliko područja:

- uvođenjem programske podrške za obradu muzejske građe i dokumentacije
- nadogradnjom računalnog programa za obradu muzejske građe i dokumentacije
- izobrazbom muzejskih djelatnika na radionicama i predavanjima
- ugradnjom sustava za udaljeno sigurno pohranjivanje.

U suradnji s tvrtkom Link2 MDC redovito organizira i provodi radionice za muzeje i stručno muzejsko osoblje koje se u svojem svakodnevnom radu koristi računalnim programom M++ (zajedno s programom S++ za obradu sekundarne dokumentacije) u cilju njihove izobrazbe i stalnog usavršavanja rada u tom programu.⁸ Radionice s temom služenja raču-

nalnim programom i uputama o sadržajnoj obradi muzejske građe i sekundarne muzejske dokumentacije provode se od 2005. godine, a do 2011. na njima je sudjelovalo 1528 polaznika.

Osim pružanja pomoći sudionicima u pitanjima povezanima s računalnim vođenjem dokumentacije u sustavu M++, interaktivne radionice pojašnjuju i pretraživanje (jednostavno i složeno, upotrebu logičkih operatera, spremanje upita, svrhovite načine pretraživanja), ispis podataka (ispis rezultata pretraživanja, napredne mogućnosti njegove prilagodbe, ispise u Wordu, PDF-u i tablica s nazivljem) te ostale novosti u radu s programom (izradu leksikona, ispis statistike upisa, prikaz slika u rezultatima pretraživanja, uređivanje radne površine programa).

Godišnji program izobrazbe sastoji se od sljedećih radionica: radionica o sadržajnoj obradi podataka prema vrstama građe (u umjetničkim, arheološkim, povijesnim i etnografskim zbirkama), radionica za početnike u radu s programom M++ te radionica o obradi podataka u programu S++ za sekundarnu dokumentaciju. Budući da se program M++ neprekidno razvija i posuvremenjuje, organiziraju se i tematske radionice koje predstavljaju nove mogućnosti rada u programu.

MDC i tvrtka Link2 objavljuju i priručnike s uputama o različitim načinima upotrebe programskog paketa M++ koji objašnjavaju i izradu tezaurusa u bazi podataka te primjereno vođenje primarne i sekundarne muzejske dokumentacije.

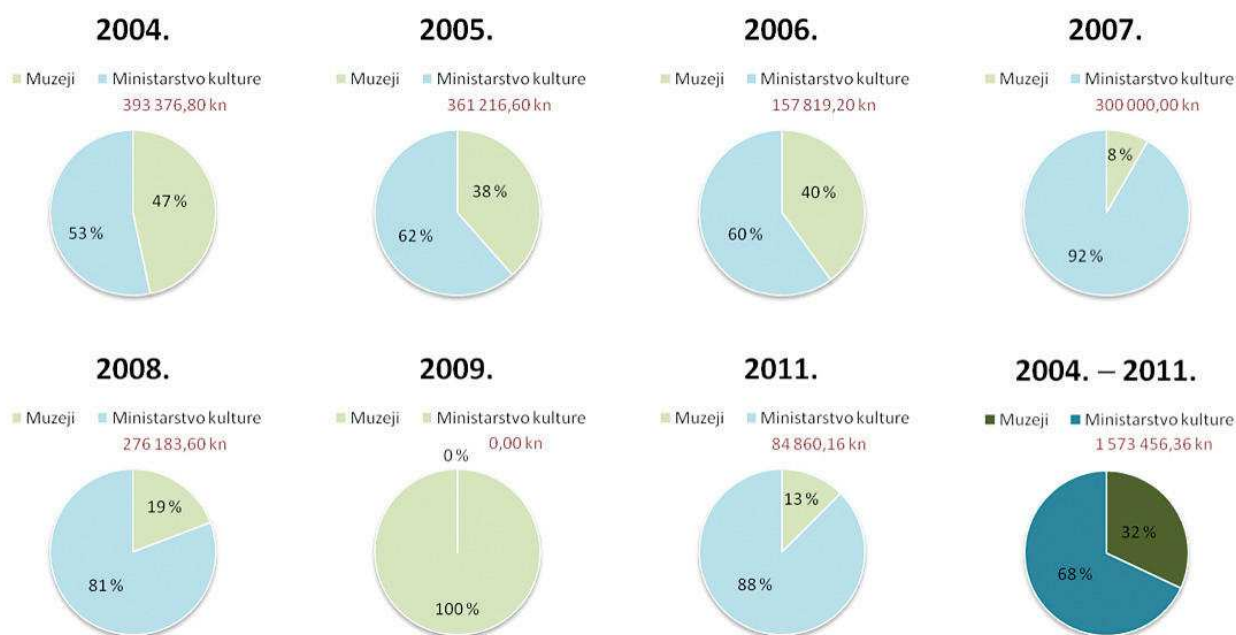
⁸ *Informatizacija muzeja*. // Muzejski dokumentacijski centar. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/mdc/koordinacija-mreze-muzeja/informatizacija-muzeja/radionice/> (pristupljeno 16. ožujka 2017.).

Tablica 4. Pregled informatizacije mreže muzeja u razdoblju od 2004. do 2012. godine

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	ukupno
ugradnja sustava M++ u razdoblju 2004. – 2011.	45	26	20	24	26	1	0	8 (-2)*	0	148
financiranje – Ministarstvo kulture	24	16	12	22	21	0	0	7	0	102
financiranje – muzeji	21	10	8	2	5	1	0	1	0	48
nadogradnja sustava M++	0	45	71	0	0	0	0	78	0	194
broj održanih radionica	0	2	5	10	6	9	8	11	5	56
broj sudionika radionica	0	116	193	341	175	226	239	238	136	1664
ugradnja sustava sigurnosnih kopija	0	0	0	0	0	0	58	60	12	130

*sustav M++ uklonili su Muzej hrvatskih arheoloških spomenika i Dom Marina Držića

Tablica 5. Financiranje ugradnje sustava M++

PROJEKT MUZEJI HRVATSKE NA INTERNETU

Godine 1996. MDC je pokrenuo još jedan značajan projekt – *Muzeji Hrvatske na Internetu* (MHI).⁹ U okviru projekta,

⁹ Arhiva projekta *Muzeji Hrvatske na Internetu*.
// Muzejski dokumentacijski centar. Dostupno

do njegova gašenja 2008. godine, predstavljeno je ukupno pedeset hrvatskih muzeja, područnih zbirki i lokaliteta na njihovim posebnim mrežnim stranicama.

na: <http://www.mdc.hr/hr/muzeji/projekti/arhiva-projekta-muzeji-hrvatske-na-internetu/> (pristupljeno 20. ožujka 2017.).

Sustavnim predstavljanjem muzeja kao važnoga i zanimljivog dijela hrvatske kulturne baštine projektom se nastojalo javnosti približiti muzeje i muzejsku građu, koju se dotad moglo vidjeti i o njoj nešto više saznati gotovo isključivo iz stručne i znanstvene literature ili izravnim posjećivanjem muzejskih prostora. Za ostvarenje te vizije upotrijebljen je internet, tada još uvijek novi medij koji je otad do danas strelovito napredovao. Bio je to uistinu revolucionarni pothvat u vrijeme kada su rijetki muzeji, uopće u svijetu, imali svoje mrežne stranice. Mnogi su hrvatski muzeji tada bili oštećeni u ratu, a njihova građa odložena u čuvaonicama i nedostupna javnosti, te im je ovim korakom omogućeno predstavljanje i širenje informacija o njihovom djelovanju izvan prostora samih ustanova. Projektom MHI pokrenuta je i prva digitalizacija muzejske građe i kulturne baštine uopće. Time je bilo omogućeno i stvaranje prvih digitalnih zbirki. Taj početak ulaska u virtualni svijet pridonio je boljem povezivanju muzeja i njihove publike te kvalitetnijoj komunikaciji s potencijalnim posjetiteljima, što je rezultiralo i povećanjem broja posjetitelja u muzejima.

U pripremi materijala i izradi mrežnih stranica sudjelovali su stručnjaci MDC-a, zajedno s brojnim muzejskim stručnjacima iz svih zastupljenih muzeja, tvrtkom Novena i vanjskim suradnicima. Fundusi muzeja i dokumentacijski fondovi MDC-a upotrijebljeni su u prikazima, a građa se često snimala upravo za taj projekt. Predstavljanje muzeja na mrežnim stranicama bilo je osmišljeno kao vodič kroz muzeje, njihovu povijest i aktivnosti te muzejske zbirke i građu. Pokušali su se obuhvatiti muzeji iz svih dijelova Hr-

vatske: muzeji s raznovrsnim zbirkama, koje su posebno važne za određeni grad ili županiju, ali i specijalizirani muzeji posvećeni određenoj osobi ili disciplini. Prihvaćanje projekta u javnosti te njegovo značenje na našim prostorima, ali i u svijetu, potvrđuju važne nagrade i priznanja, poput nagrade časopisa *Internet Monitor* za najbolji scenarij, količinu predstavljenog sadržaja, kvalitetu oblikovanja i značenje za hrvatsku kulturu 1998. godine, zatim posebnog priznanja CARNetove (Hrvatska akademska i istraživačka mreža) korisničke konferencije CUC'99 1999. godine i uvrštenja projekta u UNESCO-ovo izdanje *World Culture Report 2000* među dvjesto najboljih svjetskih kulturnih projekata za novo tisućljeće. Izradu mrežnih stranica podržao je i CARNet za prvih deset muzeja, a 1999. godine objavljen je CD-ROM *Hrvatski muzeji 1 = Croatian museums 1*, na kojemu je predstavljeno dvadeset mrežnih stranica iz projekta MHI. Zbog zastarjelosti tehnoloških rješenja, pogotovo najranijih mrežnih stranica, ali i zbog nastojanja da se MDC-ove baze podataka o hrvatskim muzejima i galerijama što više i kvalitetnije upotrijebe, a time automatizira i poboljša osvježavanje podataka, MDC je 20. veljače 2008. godine arhivirao tadašnje stanje mrežnih stranica iz projekta MHI. Arhivirane mrežne stranice predstavljenih muzeja služe tako kao svjedok određenog vremena muzeološkog promišljanja i tehnoloških rješenja.

ZAKLJUČNO

U suvremenom dobu MDC i dalje nastavlja svoj rad kao središnja muzejska referalna ustanova s novim projektima

koji imaju važnu ulogu u nastavku informatizacije muzeja u Hrvatskoj i njihovom približavanju javnosti. Posljednji u nizu takvih projekata jest MDC-ova elektronička publikacija *Vijesti iz svijeta muzeja*¹⁰ koja dvaput mjesečno donosi pregled najrelevantnijih i najzanimljivijih događanja u hrvatskim i svjetskim muzejima, čime stvara vezu između muzeja i njihove publike otvarajući im nove vidike. Usto MDC neprekidno radi na razvoju i širenju vlastite informatičke i informacijske infrastrukture kako bi lakše i jednostavnije prikupljao podatke i prenosio ih korisnicima iz svojih baza podataka. Na tragu opisanih projekata MDC će i dalje usmjeravati muzejsku struku u njezinim tehnološkim i informacijskim zahtjevima.

¹⁰ Glasilo *Vijesti iz svijeta muzeja* pokrenuto je u studenome 2015. godine. Do travnja 2017. godine objavljena su 33 broja na mrežnim stranicama MDC-a. Više na: *Vijesti iz svijeta muzeja*. // Muzejski dokumentacijski centar. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/mdc/publikacije/newsletter/> (pristupljeno 3. travnja 2017.).

LITERATURA

Franulić, Markita. Uloga MDC-a u informatizaciji muzejske djelatnosti u Hrvatskoj. // *Informatica Museologica* 31, 1/2 (2000), str. 40–46. Dostupno i na: <http://hrcak.srce.hr/142911>.

Živčec, Doroteja. Pregled stanja sigurnosnih kopija podataka Sustava muzeja RH za razdoblje 2010. – 2013. // *Informatica Museologica* 44, 1/4 (2013), str. 205–217. Dostupno i na: <http://hrcak.srce.hr/174270>.

Mrežni izvori

Arhiva projekta Muzeji Hrvatske na Internetu. // Muzejski dokumentacijski centar. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/muzeji/projekti/arhiva-projekta-muzeji-hrvatske-na-internetu/> (pristupljeno 20. ožujka 2017.).

Informatizacija muzeja. // Muzejski dokumentacijski centar. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/mdc/koordinacija-mreze-muzeja/informatizacija-muzeja/radionice/> (pristupljeno 16. ožujka 2017.).

O MDC-u. // Muzejski dokumentacijski centar. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/mdc/o-nama/mdc-danas/o-mdc-u/> (pristupljeno 15. ožujka 2017.).

Vijesti iz svijeta muzeja. // Muzejski dokumentacijski centar. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/mdc/publikacije/newsletter/> (pristupljeno 3. travnja 2017.).